

TÜRKİYE'DEKİ GENEL AMAÇLI VE ÖZEL EĞİTİM OKULLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Mehmet Fatih KARACA*, Şafak BAYIR**

Özet

Bu çalışma, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 35036 genel amaçlı ve 857 özel eğitim olmak üzere toplamda 35893 okulla gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen web örümceğiyle okulların resmî web sayfalarından elde edilen veriler kullanılarak farklı türdeki okullara bir projeksiyon tutmak, eğitimin kalitesini etkileyen faktörlerden olan paydaş ve fiziki mekân verilerini analiz etmek amaçlanmıştır. Her türden okulun bulunduğu tek il Ankara, tek bölge ise İç Anadolu Bölgesi'dir. Öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı genel amaçlı okullarda 15.70, özel eğitim okullarında 2.23 iken derslik başına ortalama öğrenci sayısı genel amaçlı okullarda 23.30, özel eğitim okullarında 2.68'dir. Bedensel engelliler ilk ve ortaokulları dışındaki özel eğitim okullarında öğretmen ve derslik başına ortalama öğrenci sayısı 3'ün altındadır. Fizik laboratuvarı, kimya laboratuvarı, biyoloji laboratuvarı, fen laboratuvarı, bilgisayar sınıfı ve kütüphanesi olan okulların oranı genel amaçlı okullarda, atölye-işlik, resim sınıfı, müzik sınıfı, konferans salonu, spor, yemekhane ve reviri olan okulların oranı ise özel eğitim okullarında daha yüksektir. Özel eğitimin alt gruplarında paydaş ve fiziki mekân verileri bakımından farklılıklar bulunmaktadır. Ayrıca, geçmiş yıllara göre genel amaçlı okullarda öğretmen ve derslik sayısı artarken okul, öğrenci, öğretmen ile derslik başına ortalama öğrenci sayısı azalmakta; özel eğitim okullarında ise okul, öğretmen, derslik, öğrenci ve öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı artarken derslik başına ortalama öğrenci sayısı azalmaktadır.

Anahtar kelimeler: İlkokul, ortaokul, özel eğitim, paydaş, fiziki mekân.

A REVIEW ON GENERAL-PURPOSE AND SPECIAL EDUCATION SCHOOLS IN TURKEY

Abstract

This study was carried out with 35036 general-purpose and 857 special education schools which are affiliated with Ministry of National Education, therefore, 35893 schools in total. It is aimed to provide a perspective on different types of schools by using data obtained from the official websites of these schools with the developed web spider. Ankara is the only city and the Central Anatolia Region is the only region which include all type of schools. The average number of students per teacher is 15.70 in general-purpose schools and 2.23 in special education schools. The average number of students per classroom is 23.30 in general-purpose schools and

* Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, mehmetfatih.karaca@gop.edu.tr, Orcid id: 0000-0002-7612-1437

** Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, Karabük, Türkiye, safakbayir@karabuk.edu.tr, Orcid id: 0000-0003-4719-8088

2.68 in special education schools. The average student per teacher and class is below 3 in special education schools except primary and lower secondary schools for disabled. The ratio of the schools which have laboratories, ICT class and library is higher in general- purpose schools, the ratio of the schools which have other physical facilities is higher in special education schools. There are differences in the sub-group of special education schools in terms of stakeholder and physical environment data. Moreover, the number of teacher and class are increasing while the number of school, student, average student per teacher and class are decreasing in general-purpose schools, the number of school, teacher, class, student and average student per teacher are increasing while the average student per class are decreasing in special education schools regarding previous years.

Key words: Primary school, lower secondary school, special education, stakeholder, physical environment.

GİRİŞ

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2002 yılında yaptığı araştırma sonucuna göre Türkiye nüfusunun %0.37'si işitme, %0.60'ı görme, %1.25'i ortopedik, %0.38'i dil ve konuşma, %0.48'i ise zihinsel engellidir. Her beş engelli grubunda oransal olarak erkeklerin kadınlardan ve kırsalda yaşayanların kentte yaşayanlardan fazla olduğu görülmektedir. Sonradan engel durumunun ortaya çıkma oranı işitme engellilerde %67.10, görme engellilerde %76.32, ortopedik engellilerde %73.30, dil ve konuşma engellilerde %50.56, zihinsel engellilerde %49.89'dur (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2002). 2010 yılında yapılan araştırmaya göre engellilerin %5.90'ı işitme, %8.40'ı görme, %8.80'i ortopedik, %0.02'si dil ve konuşma, %29.20'si zihinsel engellidir. Ayrıca işitme engellilerin %33.30'u, görme ve ortopedik engellilerin %17.40'ı, dil ve konuşma engellilerin %54.40'ı, zihinsel engellilerin %43.00'ü eğitim olanaklarının arttırılmasını talep etmektedirler (TÜİK, 2010).

Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre ilköğretim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 1973). Bu sebeple, engelli vatandaşların eğitim ihtiyaçları karşılanmalı ve özel eğitim gerektiren her birey, kişisel ilgi, istek, kifayet ve istidatları doğrultusunda özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılmalıdır (MEB, 1997). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre özel eğitime ihtiyaç duyan birey, birtakım sebeplerle bireysel-gelişim özellikleri ve eğitim yeterlilikleri bakımından yaşitlarından anlamlı farklılıkları olan kişi olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2018). Özel eğitim hizmetlerine ilişkin faaliyetleri MEB bünyesindeki Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü yürütür. İşitme, görme, bedensel ve hafif düzeyde zihinsel engelliler ve özel eğitim uygulama okulları özel eğitim okulları olarak değerlendirilmektedir. Genel amaçlı okulların ilk ve ortaokul alt türleri bulunmaktayken özel eğitim okulları farklı özellikleri olan engel gruplarına yönelik olarak ilkokul, ortaokul veya I. kademe, II. kademe şeklinde sınıflandırılmaktadır.

Farklı türdeki okullar türüne bağlı olarak farklı özelliklere sahip olabilmektedir. Özellikle özel eğitim sınıflarında engel türüne bağlı olarak çeşitli düzenlemeler yapmak gerekir. Böylece eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleşmesi önündeki engellerin kaldırılarak eğitim-öğretimin daha verimli bir şekilde sürdürülmesin sağlanabilir. Örneğin; işitme engellilerin eğitim ortamlarına sınıf içi ses düzenlemeleri yapılmalı, birey işitmeyi sağlayacak çeşitli ekipmanlarla desteklenmelidir (Tüfekçioğlu, 1998, s. 120).

Eğitimin kalitesini etkileyen birçok faktör vardır. Örneğin; okul, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, kütüphane, laboratuvar, gibi fiziki

ortamların yeterliliği bu faktörlerdendir (Pınar ve Sarıbaş, 2009). Okulların mevcut durumlarının sınırlı paydaş ve fiziki mekân özellikleri bakımından konu edinildiği sınırlı sayıda çalışma olduğu, bunların ise genellikle bir ilçe veya bir il gibi dar çerçevede yürütüldüğü görülmüştür. Bu çalışmalardan birinde Özdemir ve Yurdigül (2021), 6 yaş ve üzeri nüfusun okuma yazma durumları ve ilçede faaliyet gösteren okul sayısının yanı sıra toplam okul, öğretmen, öğrenci ve derslik sayılarını da sunmak suretiyle Antalya'nın Kaş ilçesinin eğitim coğrafyasını çıkarmışlardır. İlkokullardaki ortalama öğrenci sayısı 140.01, ortaokullarda 146.91; ilkokullardaki öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayısı 11.80, ortaokullarda 9.39; ilkokullardaki derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı 11.00, ortaokullarda 12.33'tür. Derslik başına düşen öğrenci sayısının Türkiye ortalaması düzeyinde bulunduğu; okul, öğretmen ve derslik sayılarının yeterli olduğu ifade edilmiştir. Diğer bir çalışma Pınar ve Sarıbaş (2009) tarafından Mersin ili Silifke ilçesindeki ilköğretim okullarıyla gerçekleştirilmiş; okul başına 280.5, öğretmen başına 20.8 ve derslik başına 26.1 ortalama öğrencinin düştüğü, bu değerlerin o gün itibariyle ilçenin bağlı olduğu il ve ülke genelinden düşük olduğu, öğrenci sayısı fazla olan okullardaki fen laboratuvarı, kütüphane ve müzik odası gibi bazı fiziki altyapı unsurlarının yetersiz kaldığı belirtilmiştir. Yılmaz ve Altınkurt (2011), eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri üzerine yaptıkları çalışmada kalabalık sınıflar, donanım ve fiziki yapı eksikliğinin eğitimin en önemli sorunlarından olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Katılımcılar sınıfların kalabalık olmasının nedeni olarak eğitime ayrılan kaynakların yetersizliği ve artan nüfusa paralel olarak okul sayısının artmamasını görmekteyler. Ek olarak okul binasının, sınıfların, bahçelerin ve bilgisayar sınıflarının yetersizliğine dikkat çekilmiştir.

Alan yazın incelemesi neticesinde bireyin normal ve akranları ile aynı ortamda eğitilmesi ilkesine dayanan kaynaştırma eğitimi konusunun özel eğitimin diğer konularına göre nispeten daha fazla araştırıldığı görülmüştür (Kargın ve Baydık, 2002; Batu, Kırcaali-İftar ve Uzuner, 2004; Kargın, 2004; Sucuoğlu ve Özokçu, 2005). Ayrıca genel amaçlı okullar ile özel eğitim ve özel eğitim alt grup okullarının paydaş ve fiziki mekân bakımından bu çalışma kapsamında ele alınan boyutlarıyla incelendiği bir çalışmaya rastlanamamıştır.

MEB, 2006-2007'den bu yana düzenli olarak her yıl önceki dönemin örgün eğitim istatistiklerini yayımlamaktadır. 2019-2020 eğitim-öğretim yılına ait dosyada (MEB, 2020a) bu çalışma kapsamında ele alınan verilerden hangilerinin sunulduğu incelenmiş, yalnızca okul, öğretmen, öğrenci ve derslik sayılarına yer verildiği görülmüştür. Okulların bunlar dışındaki paydaş ve fiziki mekânlara ait verilerinin toplu şekilde sunulduğu bir platform tespit

edilememiştir. Okulların verilerinin yalnızca okulların kendi web sitelerinde sunulması sebebiyle bu verilere okul web siteleri üzerinden erişme yoluna gidilmesi bir zorunluluk halini almıştır.

Az sayıda okulla yürütülecek çalışmalarda veriler manuel şekilde alınabilir. Fakat çalışmanın kapsamı genişletildiğinde ve Türkiye'deki okul sayısı göz önünde bulundurulduğunda okul web sitelerinden veri toplama işleminin manuel olarak yapılması mümkün görünmemektedir. Dahası veri toplama ve işlemeyi manuel yöntem yerine bu iş için oluşturulacak özel bir yazılımla gerçekleştirmenin birçok konuda avantaj sağlayacağı da açıktır. Bütünü yansıtan, buna bağlı olarak veri sayısının fazla olduğu araştırmalarda bilgisayar ve eğitim bilimini içine alacak disiplinlerarası bir çalışma yürütülmesi gerekmektedir.

Çalışmanın Amacı

Yapılan araştırma neticesinde eğitimin kalitesini etkileyen faktörleri ele alan, Türkiye'deki okulların ilçe, il veya bölge ayrımı olmadan tümünü kapsayan ve böylece ülkedeki eğitimin bütününe yansıtan bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu çalışmada okul türleri arasındaki farklılıkların genel amaçlı ve özel eğitim okulları ele alınarak karşılaştırmalı olarak ortaya konulması amaçlanmıştır. Okul kurum verilerinin bulunduğu web sayfalarında ilgili okula ait birtakım bilgilere yer verildiği belirlenmiştir. Web sayfalarındaki bu bilgilerden elde edilen paydaş (*öğretmen ve öğrenci sayısı*) ve fiziki mekân (*derslik, fizik laboratuvarı, kimya laboratuvarı, biyoloji laboratuvarı, fen laboratuvarı, atölye-işlik, bilgisayar sınıfı, internet bağlantısı, resim sınıfı, müzik sınıfı, kütüphane, konferans salonu, spor salonu, yemekhane ve revir*) verileri incelenerek Türkiye'deki okulların durumuna bir projeksiyon tutmak hedeflenmiştir. Ayrıca alan yazında konusu itibariyle ilk araştırma olacak bu çalışmayla okulların paydaş verileri ve fiziki mekân özellikleriyle alakalı aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

- Genel amaçlı okullar ne durumdadır?
- Özel eğitim okulları ne durumdadır?
- Genel amaçlı ilk ve ortaokullar arasında farklılıklar var mıdır; varsa nelerdir?
- Özel eğitim ilk ve ortaokulları arasında farklılıklar var mıdır; varsa nelerdir?
- Özel eğitim alt grupları arasında farklılıklar var mıdır; varsa nelerdir?
- Genel amaçlı ve özel eğitim okulları arasında farklılıklar var mıdır; varsa nelerdir?
- Genel amaçlı okullar önceki yıllara göre ne gibi değişiklikler göstermiştir?
- Özel eğitim okulları önceki yıllara göre ne gibi değişiklikler göstermiştir?

YÖNTEM

Okulların mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla betimsel araştırma olarak yürütülen bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır.

Veri Kümesi

Çalışma, devlet okullarının 2020-2021 eğitim-öğretim yılı verileriyle gerçekleştirilmiştir. Kullanılan verilerin tamamı okulların resmî web sayfalarından alınmıştır. Çalışmaya genel amaçlı ilk ve ortaokulların yanı sıra özel eğitim uygulanan işitme, görme, bedensel ve hafif düzeyde zihinsel engelliler ilk ve ortaokulları ile I. kademe (ilkokul) ve II. kademe (ortaokul) özel eğitim uygulama okulları dahil edilmiştir.

MEB web sitesine göre Bakanlık bünyesinde 52740 okul ve kurum bulunmaktadır (MEB, 2020b). Çalışmada kullanılmak üzere 35947 adet okul tespit edilmesine karşın okul web sitesinin bulunmaması veya web sayfalarında içerik bilgisinin girilmemiş olması gibi sınırlılıklar nedeniyle 54 okul kapsam dışında tutulmuş, 35893 okul ile çalışma yürütülmüştür.

Okul türleri, alt türler, tür etiketleri ile mevcut ve çalışmada kullanılan okul sayılarına ilişkin veriler Tablo 1’de görülmektedir. Genel amaçlı okulların sayısının özel eğitim grubuna yönelik faaliyet gösteren okulların sayısından çok fazla olduğu gözlenmiştir.

Tablo 1. Okul Türleri, Mevcut ve Çalışmada Kullanılacakların Sayısı

Okul Türü	Alt Tür	Tür Etiketi	Mevcut Sayı	Kullanılan Sayı	Kullanım Oranı
Genel Amaçlı	İlkokul	GA1	22112	22079	%99.85
	Ortaokul	GA2	12975	12957	%99.86
İşitme Engelliler	İlkokul	İE1	31	31	%100.00
	Ortaokul	İE2	32	32	%100.00
Görme Engelliler	İlkokul	GE1	18	18	%100.00
	Ortaokul	GE2	18	18	%100.00
Özel Eğitim	Bedensel Engelliler	İlkokul	2	2	%100.00
		Ortaokul	2	2	%100.00
Hafif Düzeyde Zihinsel Engelliler	İlkokul	ZE1	33	33	%100.00
	Ortaokul	ZE2	38	38	%100.00
Özel Eğitim Uygulama Okulu	I. Kademe	ÖE1	343	342	%99.71
	II. Kademe	ÖE2	343	341	%99.42
Toplam			35947	35893	%99.85

Veri Toplama ve İşleme

Günümüz bilgi dünyasındaki verilerin çok büyük boyutlara erişmesi sebebiyle gerek veri toplama gerekse de veri işleme sürecinde yazılımlardan sıkça

faydalanılmaktadır. İşlemlerin manuel yöntemler yerine çeşitli yazılımlarla yapılmasının zaman ve iş gücü kazancı sağladığı, yazılımların veri büyüklüğünden görece daha az etkilendikleri, yazılımlarla daha yüksek doğrulukta, hızlı ve tutarlı şekilde işlem yapılmasına imkân tanındığı söylenebilir.

Bu çalışmaya dahil edilen okul sayısı ve veri çeşitliliği dikkate alındığında işlemlerin manuel olarak değil de bir yazılım aracılığıyla gerçekleştirilmesi kaçınılmaz olarak görülebilir. Aksi takdirde değil içerikleri ayrıştırmak, okul bilgilerini almak dahi pek mümkün olamayabilir.

Okul bilgileri ve içeriklerin geliştirilecek bir yazılımla ilgili web sayfalarından çekilebilmesi (toplanabilmesi) ve içeriklerin ayrıştırılabilmesi için web sayfalarının az sayıda şablonda hazırlanmış olması önem arz etmektedir. Çok fazla sayıda şablon olduğunda her bir şablon için ayrı kodlar yazılması gerekecek, bu ise yazılım oluşturma sürecinin uzamasına ve yazılım kullanımının esas amacından uzaklaşılmasına neden olacaktır. Buna karşın az sayıdaki şablonlar için daha kısa sürede ve daha kolay bir şekilde kodlar oluşturulacak, sınırlı sayıdaki şablonlarla sunulmuş içeriklerin yazılımla elde edilmesi ve içeriklerin ayrıştırılması daha rahat bir halde yapılabilecektir.

Öncelikle çalışmada kullanılacak okulların *ad* ve *web adreslerine* ulaşılmalıdır. Okullara ait bu bilgiler MEB web sayfasında illere göre tasnif edilmiş şekilde il il sunulmakta, paydaş ve fizik mekân verilerine okul web sitelerinin *okulumuz hakkında* sayfasında yer verilmektedir.

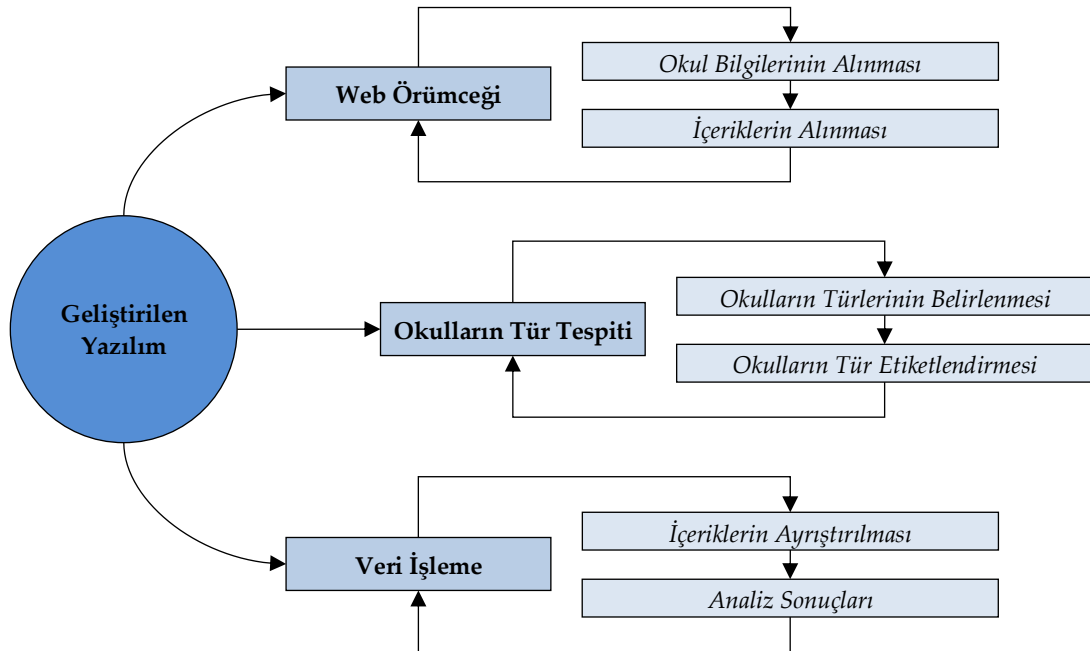
Okulların web adreslerinin alınmasından sonuçların elde edilmesine kadar olan işlemlerin tümünde, çalışma şeması Şekil 1’de verilen ve bu çalışma için geliştirilen yazılımdan faydalanılmıştır. Çalışma kapsamındaki işlemler sırasıyla *web örümceği*, *okulların tür tespiti* ve *veri işleme* olmak üzere üç aşamada yürütülmüştür. Hem *web örümceği* hem *okulların tür tespiti* hem de *veri işleme* aşamalarının tümü *Visual Studio* ortamında ve *Visual Basic* dilinde geliştirilen yazılımla gerçekleştirilmiştir.

MEB’e bağlı kurumlar Bakanlık web sayfasında (MEB, 2020b) illere göre tasnif edilmiş halde görüntülenmektedir. Bunun için öncelikle il seçimi yapılmalı ve ardından seçimi yapılan ilde faaliyet gösteren okulların listesine ulaşılmalıdır. Bunun için geliştirilen *web örümceği* ile Türkiye’deki illerin sırayla seçilmesi ve böylece tüm illerdeki okulların listelerinin elde edilmesi sağlanmıştır. Bu okullar ilgili web sayfasında *il-ilçe-okul adı* (Örneğin, TOKAT-ALMUS-Bakımlı İlkokulu) formatında sunulmakta olup okul web adreslerine sayfada yer verilmemiştir. *Web örümceği* ile okulların listelendiği web sayfasının kaynak

koduna erişilmiş, okul bilgilerinin yanı sıra web adresleri de kaynak koddan elde edilmiştir. Okulların *il*, *ilçe*, *okul adı* ve *web adresi* bilgileri, daha sonra içerikleri alınmak üzere veritabanında tutulmuştur. Bütün illerdeki tüm okulların bilgilerinin alınmasının ardından *web örümceği*, veritabanında kayıtlı okulların *okulumuz hakkında* web sayfalarına sırayla erişerek sayfaların kaynak kodlarını elde etmiş ve kaynak kodlar içerikleri *veri işleme* aşamasında ayrıştırılmak üzere veritabanına kaydedilmiştir.

Web örümceği aşamasının tamamlanmasının ardından *okulların tür tespiti* adımı çalışmada kullanılacak okulların adlarına göre türlerinin tespit edilmesi ve Tablo 1’de verilen tür etiketlerinin okullara atamasının yapılması gerçekleştirilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde veritabanında kayıtlı okulların *okulumuz hakkında* sayfalarında 6 farklı şablon kullanıldığı tespit edilmiştir. *Veri işleme* nin ilk adımında bu şablonları çözümlenecek 6 farklı alt kod oluşturulmuştur. Bu alt kodlarla içerikler ayrıştırılmış, ayrıştırma sonucunda ulaşılan veriler veritabanında saklanmış ve analiz yapmaya hazır hale getirilmiştir. *Veri işleme* nin ikinci adımında ise çeşitli SQL (Structured Query Language, Yapılandırılmış Sorgu Dili) ifadeleriyle çalışmaya ilişkin sonuçlar elde edilmiştir.

Şekil 1. Geliştirilen yazılıma ait çalışma şeması

BULGULAR

Sonuçlara ilişkin sayısal veriler, Tablo 2 ile Tablo 17 arasında, farklı türdeki okullar arasında daha rahat ve kolay karşılaştırma yapabilmek adına okul türlerine göre ayrı sütunlarda sunulmuştur. İlk olarak okulların il ve bölgelere göre dağılımları verilmiştir. İllere göre okul sayılarının verildiği tablonun sunumunda en fazla nüfus yoğunluğuna sahip 7 il (TÜİK, 2020), bunlar dışındaki diğer büyükşehir olan iller ve büyükşehir olmayan iller olmak üzere 3 kriter gözetilmiştir. Bölgelere göre okul dağılım tablosunda ise Türkiye'deki 7 coğrafi bölgede yer alan okul sayıları gösterilmiştir.

İllere göre okul sayıları Tablo 2'de verilmiştir;

- GA1 ve GA2 81, İE1 26, İE2 27, GE1 16, GE2 16, BE1 ve BE2 1, ZE1 28, ZE2 31, ÖE1 ve ÖE2 80 ilde faaliyet göstermektedir.
- En fazla okul olan il İstanbul; en az okul olan il ise Tunceli'dir.
- GA1'de 1250 okulla Şanlıurfa, GA2'de 750 okulla İstanbul, İE1 ve İE2'de 4 okulla İstanbul, GE1 ve GE2'de 2 okulla Ankara ve İstanbul, BE1 ve BE2'de 2 okulla Ankara, ZE1'de 2 okulla Balıkesir, Bilecik, Bursa, Tekirdağ ve Van, ZE2'de 3 okulla Bursa, ÖE1 ve ÖE2'de 38 okulla İstanbul en fazla okulun bulunduğu illerdir.
- Ankara bütün türlerde okulun bulunduğu tek ildir.
- Okulların %64.08'i büyükşehir olan illerde dir.
- Okulların 4086 tanesi merkez ilçededir; GA1 2440, GA2 1476, İE1 5, İE2 6, GE1 ve GE2 2, BE1 ve BE2 0, ZE1 14, ZE2 15, ÖE1 64, ÖE2 62.

Tablo 2. İllere göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
İstanbul	1003	750	4	4	2	2	-	-	-	-	38	38
Ankara	582	441	2	2	2	2	2	2	1	1	29	29
İzmir	650	447	1	1	1	1	-	-	-	-	18	18
Bursa	397	286	1	1	-	-	-	-	2	3	11	11
Antalya	458	351	-	-	-	-	-	-	1	2	6	6
Adana	461	287	1	1	1	1	-	-	-	-	6	6
Konya	662	357	1	1	1	1	-	-	-	-	9	9
Diğer Büyükşehirler	9764	5514	15	15	8	8	-	-	12	14	119	119
Diğer İller	8102	4524	6	7	3	3	-	-	17	18	106	105

Bölgelere göre okul sayıları Tablo 3'te verilmiştir;

- En fazla okul olan bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesi; en az olan bölge ise Karadeniz Bölgesi'dir.
- İç Anadolu Bölgesi bütün türlerde okulun bulunduğu tek bölgedir.
- Az sayıda olan BE1 ve BE2 yalnızca İç Anadolu Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir.

Tablo 3. Bölgelere göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
Akdeniz	2728	1844	3	3	2	2	-	-	4	6	40	40
Doğu Anadolu	4364	1860	4	5	2	2	-	-	2	3	22	21
Ege	2568	1679	3	3	2	2	-	-	3	4	50	51
Güneydoğu Anadolu	4536	2101	3	3	3	3	-	-	3	3	24	23
İç Anadolu	2925	1886	7	7	5	5	2	2	4	4	57	57
Karadeniz	2201	1542	5	5	1	1	-	-	7	7	60	61
Marmara	2757	2045	6	6	3	3	-	-	10	11	89	88

Öğretmen sayılarına göre okul sayıları Tablo 4'te verilmiştir;

- Tüm okul türlerinde 624193 öğretmen vardır; GA1 315121, GA2 297063, İE1 275, İE2 508, GE1 241, GE2 345, BE1 71, BE2 59, ZE1 324, ZE2 576, ÖE1 5020, ÖE2 4590.

- Öğretmenlerin %22.15'i Marmara, %15.18'i Güneydoğu Anadolu, %15.07'si İç Anadolu, %14.30'u Akdeniz, %12.35'i Ege, %11.44'ü Doğu Anadolu, %9.51'i Karadeniz Bölgesi'nde görev yapmaktadırlar.

- Tüm okullardaki ortalama öğretmen sayısı 17.39'dur; GA1 14.27, GA2 22.93, İE1 8.87, İE2 15.88, GE1 13.39, GE2 19.17, BE1 35.50, BE2 29.50, ZE1 9.82, ZE2 15.16, ÖE1 14.68, ÖE2 13.46.

- Öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayısı 15.44'tür; GA1 16.75, GA2 14.58, İE1 2.51, İE2 2.23, GE1 2.13, GE2 1.88, BE1 3.45, BE2 4.24, ZE1 2.49, ZE2 2.34, ÖE1 2.27, ÖE2 2.13.

Tablo 4. Öğretmen sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	281	179	-	-	-	-	-	-	1	1	25	21
1-10	12587	4205	20	5	7	3	1	-	22	10	115	113
11-20	4193	3700	10	21	9	7	-	1	9	20	116	150
21-30	2049	1576	1	6	2	6	-	-	1	5	59	42
31-40	1333	1119	-	-	-	2	-	1	-	2	16	12
41-50	794	837	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2
51-75	679	971	-	-	-	-	1	-	-	-	3	1
>=76	163	370	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Öğrenci sayılarına göre okul sayıları Tablo 5'te verilmiştir;

- Tüm okullarda 9635417 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir; GA1 5277434, GA2 4331211, İE1 689, İE2 1131, GE1 514, GE2 647, BE1 245, BE2 250, ZE1 807, ZE2 1347, ÖE1 11379, ÖE2 9763.

- Öğrencilerin %26.28'i Marmara, %17.44'ü Güneydoğu Anadolu, %14.57'si Akdeniz, %14.30'u İç Anadolu, %10.64'ü Ege, %9.25'i Doğu Anadolu, %7.52'si Karadeniz Bölgesi'nde öğrenimlerini sürdürmektedirler.

- Tüm okullardaki ortalama öğrenci sayısı 268.45'tir; GA1 239.03, GA2 334.28, İE1 22.23, İE2 35.34, GE1 28.56, GE2 35.94, BE1 122.50, BE2 125.00, ZE1 24.45, ZE2 35.45, ÖE1 33.27, ÖE2 28.63.

Tablo 5. Öğrenci sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	254	176	-	-	-	-	-	-	1	1	23	20
1-10	699	16	8	4	4	3	-	-	5	-	34	40
11-20	2373	39	8	7	2	-	-	-	11	7	80	80
21-30	1946	112	6	7	4	5	1	-	8	8	65	82
31-40	1443	324	7	3	4	4	-	-	3	11	48	49
41-50	1159	566	2	2	3	2	-	1	3	4	28	32
51-75	2380	1673	-	7	1	2	-	-	2	5	38	27
76-100	1609	1375	-	2	-	2	-	-	-	2	16	7
101-200	3419	2950	-	-	-	-	-	-	-	-	9	3
201-300	1569	1401	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
301-400	1081	847	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
401-500	713	588	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
501-750	1492	1207	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
751-1000	845	688	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
>=1001	1097	995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Derslik sayılarına göre okul sayıları Tablo 6'da verilmiştir;

- Tüm okullarda 422343 derslik bulunmaktadır; GA1 234427, GA2 177924, İE1 432, İE2 459, GE1 255, GE2 309, BE1 ve BE2 30, ZE1 387, ZE2 497, ÖE1 4052, ÖE2 3541.

- Dersliklerin %21.03'ü Marmara, %15.50'si İç Anadolu, %14.66'sı Güneydoğu Anadolu, %14.10'u Akdeniz, %12.15'i Ege, %11.50'si Doğu Anadolu, %11.06'sı Karadeniz Bölgesi'ndedir.

- Tüm okullardaki ortalama derslik sayısı 11.77'dir; GA1 10.62, GA2 13.73, İE1 13.94, İE2 14.34, GE1 14.17, GE2 17.17, BE1 ve BE2 15.00, ZE1 11.73, ZE2 13.08, ÖE1 11.85, ÖE2 10.38.

- Derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı 22.81'dir; GA1 22.51, GA2 24.34, İE1 1.59, İE2 2.46, GE1 2.02, GE2 2.09, BE1 8.17, BE2 8.33, ZE1 2.09, ZE2 2.71, ÖE1 2.81, ÖE2 2.76.

Tablo 6. Derslik sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	488	700	2	2	1	-	-	-	1	-	19	25
1	1724	134	1	-	-	-	-	-	-	-	22	26
2	2093	159	-	-	-	-	-	-	1	1	13	22
3	1960	176	3	-	1	2	-	-	-	-	7	26
4	1157	1011	5	2	2	-	-	-	7	2	19	24
5	1866	674	-	-	-	2	-	-	3	3	19	17
6	756	535	1	4	-	1	-	-	3	5	12	12
7	524	430	1	-	-	1	-	-	-	1	16	8
8	900	927	1	3	2	1	1	1	3	2	21	16
9	1295	836	1	1	1	1	-	-	-	3	19	22
10	1007	656	2	1	-	1	-	-	-	5	16	16
11-15	2881	2106	4	7	6	1	-	-	5	6	70	47
16-20	1974	1601	3	4	1	3	-	-	5	4	37	30
21-25	1304	1229	2	5	3	2	1	1	1	3	16	18
26-30	1029	843	1	2	-	-	-	-	2	2	15	14

>=31	1121	940	4	1	1	3	-	-	2	1	21	18
------	------	-----	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Fizik laboratuvarı sayılarına göre okul sayıları Tablo 7’de verilmiştir;

- Tüm okullarda 388 fizik laboratuvarı vardır; GA1 153, GA2 234, İE1 0, İE2 1, GE1, GE2, BE1, BE2, ZE1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 0.
- Fizik laboratuvarı bulunan okulların oranı %1.01’dir.
- Tüm okullardaki ortalama fizik laboratuvarı sayısı 0.01’dir; GA1 0.01, GA2 0.02, İE1 0.00, İE2 0.03, GE1, GE2, BE1, BE2, ZE1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 0.00.
- İE1, GE1, GE2, BE1, BE2, ZE1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 okullarının hiçbirinde fizik laboratuvarı yoktur.

Tablo 7. Fizik Laboratuvarı sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	21936	12738	31	31	18	18	2	2	33	38	342	341
1	134	205	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	8	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kimya laboratuvarı sayılarına göre okul sayıları Tablo 8’de verilmiştir;

- Tüm okullarda 430 kimya laboratuvarı vardır; GA1 180, GA2 248, İE1, İE2 ve GE1 0, GE2 2, BE1, BE2, ZE1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 0.
- Kimya laboratuvarı bulunan okulların oranı %1.11’dir.
- Tüm okullardaki ortalama kimya laboratuvarı sayısı 0.01’dir; GA1 0.01, GA2 0.02, İE1, İE2 ve GE1 0.00, GE2 0.11, BE1, BE2, ZE1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 0.00.
- İE1, İE2, GE1, BE1, BE2, ZE1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 okullarının hiçbirinde kimya laboratuvarı yoktur.

Tablo 8. Kimya laboratuvarı sayılarına göre okul Sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	21914	12723	31	32	18	17	2	2	33	38	342	341
1	153	222	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	9	10	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
3	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Biyoloji laboratuvarı sayılarına göre okul sayıları Tablo 9’da verilmiştir;

- Tüm okullarda 293 biyoloji laboratuvarı vardır; GA1 111, GA2 180, İE1, İE2 ve GE1 0, GE2 1, BE1 ve BE2 0, ZE1 1, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 0.
- Biyoloji laboratuvarı bulunan okulların oranı %0.77’dir.
- Tüm okullardaki ortalama biyoloji laboratuvarı sayısı 0.01’dir; GA1 ve GA2 0.01, İE1, İE2 ve GE1 0.00, GE2 0.06, BE1 ve BE2 0.00, ZE1 0.03, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 0.00.
- İE1, İE2, GE1, BE1, BE2, ZE2, ÖE1 ve ÖE2 okullarının hiçbirinde biyoloji laboratuvarı yoktur.

Tablo 9. Biyoloji laboratuvarı sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	21974	12789	31	32	18	17	2	2	32	38	342	341
1	99	157	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
2	6	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Fen laboratuvarı sayılarına göre okul sayıları Tablo 10'da verilmiştir;

- Tüm okullarda 10600 fen laboratuvarı vardır; GA1 4099, GA2 6457, İE1 13, İE2 14, GE1 4, GE2 6, BE1 2, BE2 0, ZE1 ve ZE2 2, ÖE1 1, ÖE2 0.
- Fen laboratuvarı bulunan okulların oranı %26.99'dur.
- Tüm okullardaki ortalama fen laboratuvarı sayısı 0.30'dur; GA1 0.19, GA2 0.50, İE1 0.42, İE2 0.44, GE1 0.22, GE2 0.33, BE1 1.00, BE2 0.00, ZE1 0.06, ZE2 0.05, ÖE1 ve ÖE2 0.00.

Tablo 10. Fen laboratuvarı sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	18269	7123	18	18	14	12	1	2	31	37	341	341
1	3548	5278	13	14	4	6	-	-	2	-	1	-
2	242	499	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
3	14	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
>=5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Atölye-işlik sayılarına göre okul sayıları Tablo 11'de verilmiştir;

- Tüm okullarda 6008 atölye-işlik vardır; GA1 2030, GA2 3455, İE1 20, İE2 47, GE1 28, GE2 19, BE1 4, BE2 0, ZE1 24, ZE2 54, ÖE1 211, ÖE2 116.
- Atölye-işlik bulunan okulların oranı %9.30'dur.
- Tüm okullardaki ortalama atölye-işlik sayısı 0.17'dir; GA1 0.09, GA2 0.27, İE1 0.65, İE2 1.47, GE1 1.56, GE2 1.06, BE1 2.00, BE2 0.00, ZE1 0.73, ZE2 1.42, ÖE1 0.62, ÖE2 0.34.

Tablo 11. Atölye-işlik sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	21029	10866	17	16	13	10	1	2	25	24	259	293
1	728	1443	9	8	3	2	-	-	1	4	33	23
2	185	448	4	5	1	3	-	-	2	2	18	7
3	61	105	1	1	-	2	-	-	1	-	10	3
4	19	39	-	-	-	-	1	-	4	2	13	9
>=5	57	56	-	2	1	1	-	-	-	6	9	6

Bilgisayar sınıfı sayılarına göre okul sayıları Tablo 12'de verilmiştir;

- Tüm okullarda 10765 bilgisayar sınıfı vardır; GA1 4002, GA2 6652, İE1 18, İE2 17, GE1 9, GE2 19, BE1 1, BE2 0, ZE1 ve ZE2 12, ÖE1 14, ÖE2 9.
- Bilgisayar sınıfı bulunan okulların oranı %28.70'tir.

- Tüm okullardaki ortalama bilgisayar sınıfı sayısı 0.30'dur; GA1 0.18, GA2 0.51, İE1 0.58, İE2 0.53, GE1 0.50, GE2 1.06, BE1 0.50, BE2 0.00, ZE1 0.36, ZE2 0.32, ÖE1 0.04, ÖE2 0.03.

Tablo 12. Bilgisayar sınıfı sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	18235	6606	13	15	9	1	1	2	22	27	329	333
1	3743	6121	18	17	9	15	1	-	10	10	12	7
2	89	210	-	-	-	2	-	-	1	1	1	1
3	5	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
>=5	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

İnternet bağlantı durumuna göre okul sayıları Tablo 13'te verilmiştir;

- İnternet bağlantısı olan okulların sayısı 28467'dir; GA1 17010, GA2 10902, İE1 26, İE2 23, GE1 ve GE2 12, BE1 ve BE2 2, ZE1 28, ZE2 30, ÖE1 222, ÖE2 198.
- İnterneti olan okulların oranı %79.31'dir.
- ADSL 1 Mbit kullanan okulların oranı %35.50'dir.
- İnternet bağlantısı olmayan GA1'in %27.82'si Doğu Anadolu, %24.32'si Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde iken GA2'nin %23.31'i Güneydoğu Anadolu, %17.96'sı Doğu Anadolu Bölgesi'ndedir.

Tablo 13. İnternet bağlantı durumuna göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
Yok	5069	2055	5	9	6	6	-	-	5	8	120	143
ADSL	2086	840	4	3	-	2	-	-	1	-	29	14
ADSL 512Kbit	107	45	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
ADSL 1Mbit	8629	3765	12	9	6	5	-	-	18	17	137	145
ADSL 2Mbit	197	118	-	1	-	-	1	-	-	-	3	1
ADSL 4Mbit	1031	671	3	-	2	1	-	-	1	2	8	7
ADSL 8Mbit	1248	812	3	2	-	1	-	-	1	7	20	8
ADSL >=16Mbit	683	494	1	3	1	-	-	-	1	-	13	14
Fatih Projesi Fiber	1410	3612	2	4	3	3	1	2	5	3	9	7
Uydu İnternet (VSAT)	1519	449	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Diğer	100	96	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

Resim sınıfı sayılarına göre okul sayıları Tablo 14'te verilmiştir;

- Tüm okullarda 2446 resim sınıfı vardır; GA1 619, GA2 1669, İE1 4, İE2 10, GE1 3, GE2 8, BE1 1, BE2 0, ZE1 5, ZE2 13, ÖE1 85, ÖE2 29.
- Resim sınıfı olan okulların oranı %6.48'dir.
- Tüm okullardaki ortalama resim sınıfı sayısı 0.07'dir; GA1 0.03, GA2 ve İE1 0.13, İE2 0.31, GE1 0.17, GE2 0.44, BE1 0.50, BE2 0.00, ZE1 0.15, ZE2 0.34, ÖE1 0.25, ÖE2 0.09.

Tablo 14. Resim sınıfı sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	21521	11336	27	23	15	11	1	2	28	28	263	313
1	546	1577	4	8	3	6	1	-	5	7	73	27
2	9	40	-	1	-	1	-	-	-	3	6	1
3	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
>=5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Müzik sınıfı sayılarına göre okul sayıları Tablo 15'te verilmiştir;

- Tüm okullarda 1977 müzik sınıfı vardır; GA1 450, GA2 1359, İE1 3, İE2 6, GE1 5, GE2 12, BE1 1, BE2 0, ZE1 6, ZE2 12, ÖE1 86, ÖE2 37.
- Müzik sınıfı olan okulların oranı %5.38'dir.
- Tüm okullardaki ortalama müzik sınıfı sayısı 0.06'dır; GA1 0.02, GA2 ve İE1 0.10, İE2 0.19, GE1 0.28, GE2 0.67, BE1 0.50, BE2 0.00, ZE1 0.18, ZE2 0.32, ÖE1 0.25, ÖE2 0.11.

Tablo 15. Müzik sınıfı sayılarına göre okul sayısı

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
0	21644	11623	28	26	14	7	1	2	27	27	260	304
1	421	1310	3	6	3	10	1	-	6	10	78	37
2	13	23	-	-	1	1	-	-	-	1	4	-
3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Diğer özelliklere göre okul sayıları Tablo 16'da verilmiştir;

- Tüm okulların %41.32'sinde kütüphane, %20.74'ünde konferans salonu, %10.09'unda spor salonu, %19.61'inde yemekhane ve %2.04'ünde revir vardır.
- BE1'in tamamında spor salonu ve yemekhane varken revir yoktur.
- BE2'nin tamamında kütüphane, konferans ve spor salonu, yemekhane ve revir yoktur.
- Konferans salonu, spor salonu, yemekhanesi ve reviri olan özel eğitim okullarının oranı genel amaçlı okulların oranından yüksektir.

Tablo 16. Diğer özelliklere göre okul sayısı

		GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
Kütüphane	Yok	14457	5833	21	23	8	3	1	2	23	29	328	333
	Var	7622	7124	10	9	10	15	1	-	10	9	14	8
Konferans Salonu	Yok	18291	9490	21	26	12	9	1	2	23	25	265	285
	Var	3788	3467	10	6	6	9	1	-	10	13	77	56
Spor Salonu	Yok	20558	11129	23	22	10	7	-	2	20	24	218	260
	Var	1521	1828	8	10	8	11	2	-	13	14	124	81
Yemekhane	Yok	18710	9763	12	11	8	2	-	2	9	12	135	190
	Var	3369	3194	19	21	10	16	2	-	24	26	207	151
Revir	Yok	21840	12611	27	22	14	8	2	2	26	31	273	304
	Var	239	346	4	10	4	10	-	-	7	7	69	37

Okullara ait veriler, 2020-2021 eğitim-öğretim yılı verileriyle karşılaştırmak ve yıllara göre değişimi ortaya koymak üzere 2018-2019'da da alınmıştır. 2018-2019'da çalışmaya dahil edilen türdeki okulların %99.15'i, 2020-2021'de ise %99.85'i kullanılmıştır.

Tablo 17'de genel amaçlı ve özel eğitim alt grup okul verilerinin 2018-2019'a göre 2020-2021'deki değişiminin ne yönde olduğu sunulmuştur (^ artışı, v azalışı, - ise değişim olmadığını belirtmektedir). Yıllara göre okul sayıları farklılık gösterdiğinden tabloda sayısal veriler yerine oransal verilerin gösterimi tercih edilmiştir.

Tüm türlerdeki verilerde 56 artış ve 128 azalış meydana gelmiş, 8 veride ise değişiklik olmamıştır. Yalnızca öğretmen sayısı, derslik sayısı, müzik sınıfı olan okulların oranı ve reviri olan okulların oranında artış gösteren tür sayısı fazla iken diğer verilerde azalış gösteren tür sayısı daha fazladır. Bütün türlerde derslik sayısı artmış; derslik başına ortalama öğrenci sayısı, kütüphanesi olan okulların oranı ve konferans salonu olan okulların oranı azalmıştır. Hem genel amaçlı hem de özel eğitim alt grup okullarının ilkökul ve ortaokullarında atölye-işlik olan okulların oranı (BE1 dışında), bilgisayar sınıfı olan okulların oranı (BE1 ve ZE2 dışında), spor salonu olan okulların oranı (BE1 dışında) ve yemekhanesi olan okulların oranı (BE1 dışında) düşmüştür. Türlerin ilkökulları ile ortaokullarındaki değişimlerin genelde paralel seyrettiği söylenebilir.

Tablo 17. 2020-2021 eğitim-öğretim yılı verilerinin 2018-2019'a göre durumu/değişimi

	GA1	GA2	İE1	İE2	GE1	GE2	BE1	BE2	ZE1	ZE2	ÖE1	ÖE2
Okul sayısı	↓	↓	↓	↓	↑	↑	↓	↓	↓	-	↑	↑
Öğretmen sayısı	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↑	↓	↑	↓	↑
Öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↓
Öğrenci sayısı	↓	↓	↑	↓	↑	↓	↓	↓	↑	↓	↑	↑
Derslik sayısı	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Derslik başına ortalama öğrenci sayısı	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Fen laboratuvarı olan okulların oranı	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	-	↑	-
Atölye-işlik olan okulların oranı	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Bilgisayar sınıfı olan okulların oranı	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	-	↓	↓
Resim sınıfı olan okulların oranı	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓	-	↓	↓
Müzik sınıfı olan okulların oranı	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↓	↓
Kütüphanesi olan	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

okulların oranı												
Konferans salonu olan okulların oranı	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Spor salonu olan okulların oranı	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↓	↓	↓	↓	↓
Yemekhanesi olan okulların oranı	↓	↓	↓	↓	↓	↓	-	↓	↓	↓	↓	↓
Reviri olan okulların oranı	↑	↑	↑	↑	↑	↑	-	-	↓	↓	↓	↓

TARTIŞMA VE SONUÇ

35036 genel amaçlı ve 857 özel eğitim olmak üzere toplamda 35893 okul ile bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar genel amaçlı ve özel eğitim okulları bağlamında değerlendirilmiştir. Ayrıca özel eğitim okulları işitme, görme, bedensel ve hafif düzeyde zihinsel engelliler ile özel eğitim uygulama okulları alt gruplarında incelenmiştir. Farklı türdeki okulların paydaş ve fiziki mekân verilerine karşılaştırmalı bir bakış ortaya konulmuştur. Bu yolla Türkiye'deki genel amaçlı ve özel eğitim alt grup ilkököl ve ortaokulların (I. Kademe ve II. Kademe) durumlarının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Hitap ettiği öğrenci grubu sayısının fazla olması sebebiyle genel amaçlı ilk ve ortaokullar her ilde faaliyet göstermektedir. Ankara, bütün türlerde okulun bulunduğu tek ildir. ÖE1 ve ÖE2, Siirt dışında bütün illerde bulunmaktadır. Okulların yerleşim yerlerinin ağırlıklı olarak merkez ilçe dışında olduğu tespit edilmiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi, her ne kadar okul sayısı en fazla olan bölge olsa da en fazla sayıda öğretmen, öğrenci ve derslik olan bölge değildir. Zira öğretmenlerin %22.15'i, öğrencilerin %26.28'i ve dersliklerin %21.03'ü nüfusun en kalabalık olduğu Marmara Bölgesi'ndedir.

Sırasıyla genel amaçlı ve özel eğitim okullarında ortalama öğretmen sayısı 17.47 ve 14.01, öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı 15.70 ve 2.23, ortalama öğrenci sayısı 274.25 ve 31.24, ortalama derslik sayısı 11.77 ve 11.66, derslik başına ortalama öğrenci sayısı 23.30 ve 2.68, fizik laboratuvarı olanların oranı %1.03 ve %0.12, kimya laboratuvarı olanların oranı %1.14 ve %0.12, biyoloji laboratuvarı olanların oranı %0.78 ve %0.23, fen laboratuvarı olanların oranı %27.53 ve %4.90, atölye-işlik olan okulların oranı %8.97 ve %22.99, bilgisayar sınıfı olan okulların oranı %29.10 ve %12.25, resim sınıfı olan okulların oranı %6.22 ve %17.04, müzik sınıfı olan okulların oranı %5.05 ve %18.79, kütüphanesi olan okulların oranı %42.09 ve %10.04, konferans salonu olan okulların oranı %20.71 ve %21.94, spor salonu olan okulların oranı %9.56 ve %31.62, yemekhanesi olan okulların oranı %18.73 ve %55.54, reviri olan okulların oranı %1.67 ve %17.27'dir.

Genel amaçlı ilkokul ve ortaokullara bakıldığında okul sayısı, öğretmen sayısı, öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı, öğrenci sayısı ve derslik sayısı değerleri ilkokullarda, ortalama öğretmen sayısı, ortalama öğrenci sayısı, ortalama derslik sayısı, derslik başına ortalama öğrenci sayısı, fizik laboratuvarı, kimya laboratuvarı, biyoloji laboratuvarı, fen laboratuvarı, atölye-işlik, bilgisayar sınıfı, resim sınıfı, müzik sınıfı, kütüphanesi, konferans salonu, spor salonu, yemekhanesi ve reviri olan okulların oranı ise ortaokullarda daha yüksektir. Özel eğitim okulları ele alındığında aşağıda belirtilen hususlarda özel eğitim alt grup ilkokulları ile ortaokullarının verileri arasında %10 ve altında fark vardır; tüm gruplarda okul sayısı, ÖE’de öğretmen sayısı ve ortalama öğretmen sayısı, ZE ve ÖE’de öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı, BE’de öğrenci sayısı ve ortalama öğrenci sayısı, İE, BE ve ZE’de derslik sayısı, İE ve BE’de ortalama derslik sayısı, GE, BE ve ÖE’de derslik başına ortalama öğrenci sayısı, tüm gruplarda fizik laboratuvarı, kimya laboratuvarı ve biyoloji laboratuvarı olan okulların oranı, İE, BE ve ÖE’de fen laboratuvarı olan okulların oranı, BE’de atölye-işlik olan okulların oranı, İE ve BE’de bilgisayar sınıfı olan okulların oranı, BE’de resim sınıfı, müzik sınıfı, kütüphanesi ve konferans salonu olan okulların oranı, BE ve ZE’de spor salonu, yemekhanesi ve reviri olan okulların oranı. Bunlar dışındaki verilerdeki farklılık %10’unun üzerinde seyretmiştir.

Toplumdaki özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin oranı göz önünde bulundurulduğunda özel eğitimde okul, öğretmen, öğrenci ve derslik sayısının genel amaçlı okullardan düşük olması beklenen bir sonuçtur. Öte yandan öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayısına ait sonuçlarda genel amaçlı ve özel eğitim okulları arasında önemli farklılıklar olduğu açıkça görülmektedir. Bunun sebebi olarak özel eğitim okul sayısının az olması, bu tür okullarda eğitim-öğretim faaliyetleri için bahsi geçen özelliklerin gerekli olması gösterilebilir. Bununla birlikte GA, BE ve ÖE türlerinin ilkokulundaki öğretmen sayısı ortaokulundakinden daha fazladır. Genel amaçlı ilkokullar incelendiğinde 1 ile 5 arasında (ağırlıklı 3) öğretmene sahip okulların oranı %31.49’dur. Derslik sayısında da benzer durum vardır. Genel amaçlı ilkokullarda 1 ile 5 arasında (ağırlıklı 2) derslik bulunan okulların oranı %39.86’dır. Bunda, köylerde bulunan ilkokullardaki öğretmen ve derslik sayısının az olmasının etkisinin olduğu söylenebilir. BE1 ve BE2 dışındaki özel eğitim alt grup okullarında öğretmen ve derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı 3’ün altındadır. Bu sonuçların ortaya çıkmasında bireyselleştirilmiş eğitim planının özel eğitimin temel ilkelerinden olmasının etkisi vardır. Engelli bireylere engel durum ve oranına göre eğitim programlarının daha rahat ve verimli şekilde uygulanabilmesini sağlayabilmek için derslik ve öğretmene düşen öğrenci sayısına dikkat etmek gerekir. Öte yandan fizik laboratuvarı,

kimya laboratuvarı, biyoloji laboratuvarı, fen laboratuvarı, bilgisayar sınıfı ve kütüphanesi olan okulların oranı genel amaçlı okullarda, atölye-işlik, resim sınıfı, müzik sınıfı, konferans salonu, spor, yemekhane ve reviri olan okulların oranı ise özel eğitim okullarında daha yüksektir.

Tüm türlerdeki okullar toplu şekilde değerlendirildiğinde okullarda 624193 öğretmen, 9635417 öğrenci, 422343 derslik, 388 fizik laboratuvarı, 430 kimya laboratuvarı, 293 biyoloji laboratuvarı, 10600 fen laboratuvarı, 6008 atölye-işlik, 10765 bilgisayar sınıfı, 2446 resim sınıfı, 1977 müzik sınıfı vardır. Tüm türlerdeki okulların 35530'unda fizik laboratuvarı, 35493'ünde kimya laboratuvarı, 35618'inde biyoloji laboratuvarı, 26207'sinde fen laboratuvarı, 32555'inde atölye-işlik, 25593'ünde bilgisayar sınıfı, 33568'inde resim sınıfı, 33963'ünde müzik sınıfı, 21061'inde kütüphane, 28450'sinde konferans salonu, 32273'ünde spor salonu, 28854'ünde yemekhane ve 35160'ında revir yoktur.

Genel amaçlı ve özel eğitim okullarının 2020-2021 eğitim-öğretim yılı verileri, 2018-2019 verilerine göre kıyaslandığında elde edilen bilgiler şu şekilde özetlenebilir;

- Genel amaçlı okul sayısı azalmış; özel eğitim okul sayısı artmıştır.
- Her iki yılda da her türden okulun bulunduğu tek il Ankara'dır.
- Her türden okulun bulunduğu bölgeler İç Anadolu ve Karadeniz iken İç Anadolu Bölgesi olarak değişmiştir.
 - Bölgelere göre okul sayısında önemli değişiklik olmamıştır. Bölgeler okul sayısı oranlarına göre sıralandığında Marmara Bölgesi 4. sıradan 3. sıraya yükselmiş, İç Anadolu Bölgesi 3. sıradan 4. sıraya gerilemiş, buna karşın diğer bölgelerin sıralamalarında herhangi bir değişiklik olmamıştır.
 - Öğretmen sayısı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında artmıştır.
 - Öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı genel amaçlı okullarda azalmış; özel eğitim okullarında artmıştır.
 - Öğrenci sayısı genel amaçlı okullarda azalmış; özel eğitim okullarında artmıştır.
 - Derslik sayısı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında artmıştır.
 - Derslik başına ortalama öğrenci sayısı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
 - Fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı sayısı bilgisi 2018-2019'da okul web sitelerinde yer almadığından karşılaştırma yapılamamıştır.
 - Fen laboratuvarı olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
 - Atölye-işlik olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.

- Bilgisayar sınıfı olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Resim sınıfı olan okulların oranı genel amaçlı okullarda artmış; özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Müzik sınıfı olan okulların oranı genel amaçlı okullarda artmış; özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Kütüphanesi olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Konferans salonu olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Spor salonu olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Yemekhanesi olan okulların oranı genel amaçlı ve özel eğitim okullarında azalmıştır.
- Reviri olan okulların oranı genel amaçlı okullarda artmış; özel eğitim okullarında azalmıştır.

Sonuçlar göstermektedir ki özel eğitim okulları ile genel amaçlı okullar arasında, dahası özel eğitimin alt grupları arasında paydaş verileri ve fiziki mekân özellikleri bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bunlardan en belirgin olanları öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayısı, okullardaki ortalama öğrenci sayısı, konferans salonu, spor salonu, yemekhanesi ve reviri olan okulların sayısıdır. Okul sayılarının az olması, eğitim-öğretim faaliyetleri için gerekli olması veya devletin özel eğitime hassasiyet göstermesi gibi sebepler nedeniyle özel eğitim okullarının bazı fiziki mekân ve teknik donanımlarının genel amaçlı okullara oranla daha iyi durumda olduğu görülebilmektedir. Geçmiş yıllarla kıyaslandığında genel amaçlı okullardaki öğretmen ve derslik sayısı artmaktayken okul, öğrenci, öğretmen ile derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı azalmakta; özel eğitim okullarında ise okul, öğretmen, öğrenci, derslik, öğretmen başına ortalama öğrenci sayısı artmaktayken derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı azalmaktadır. Her ne kadar bu değişkenlerin bazılarında yıllara göre pozitif yönde bir değişim olsa da Türkiye'deki öğretmen ve derslik başına düşen ortalama öğrenci sayısı halen OECD ortalamasının üstündedir (OECD, 2020). Bununla birlikte bu çalışma kapsamında ele alınan fiziksel mekânı olan okulların oranının hem genel amaçlı hem de özel eğitimde geçmiş yıllara göre genelde azaldığı görülmektedir.

Türkiye'deki okulların paydaş ve fiziki mekân bakımından dengeli olarak düzenlenmesinin eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına olacak katkısı dikkate alınması gereken önemli bir noktadır. Paydaş ve fiziki mekân gibi eğitim-

öğretim kalitesini etkileyen faktörlerin daha iyi duruma getirilmesinin ve bu anlamda yapılacak iyileştirilmelerin eğitim-öğretimde arzu edilen noktalara ulaşılmasında katkı sağlayacağı göz önünde bulundurulmalı ve mevcut durum analiz edilerek planlamalar yapılmalıdır. Örneğin, Türkiye’deki doğum ve göç gibi çeşitli istatistik verilerinden faydalanmak suretiyle öğrenci sayısına bağlı olarak okul, derslik ve öğretmen planlaması yapılabilir. Bazı sorunlar ilçe ve il düzeyinde yerel analizler yapılarak daha dar çerçevede çözüme kavuşturulabilse de her sorunun yerel ölçekte çözülmesi sürekli mümkün olmayabilir. Örneğin, bir ilçedeki bir okulda var olan öğretmen ihtiyacı ilçede faaliyet gösteren başka bir okuldan yapılan görevlendirmelerle hali hazırda karşılanmaktadır. Fakat ilçede genel bir öğretmen eksikliği olduğunda bunun çözümü yerel imkanlar yerine öğretmen ataması gibi yollarla merkezi olarak sağlanmalıdır. Bununla beraber okulların laboratuvar, atölye-işlik sınıfları, bilgisayar sınıfları, kütüphane, spor salonu ve diğer fiziki mekânlarına ilişkin var olan durumları incelenmeli, ihtiyaç ve eksiklikler tespit edilerek öncelik sırasına göre sorunlar çözüme kavuşturulmalıdır. Bunu gerçekleştirmek için öncelikle ve özellikle bu hususların eğitim-öğretim için gerekli görülmesi ve eğitim-öğretime ayrılan kaynakların arttırılması gerekmektedir. Öte yandan her okulun türüne göre farklı özellikler bulundurması gerekebilir. Örneğin, genel amaçlı okullarda çok önemli olan bir özellik özel eğitim okullarında önemli veya gerekli olmayabilir. Dahası, özel eğitimin alt grup okullarındaki gereksinimler de bir birbirinden farklılık gösterdiği için her okul türü ayrı ayrı ele alınmalı ve her okul türü için farklı çözümler üretilmelidir.

Türkiye’deki genel amaçlı ve özel eğitim okullarının birçok açıdan ele alındığı bu çalışma sonucu ortaya konulan veriler,

- Eğitim bilimleri alanındaki tematik analizlerde,
- Türkiye’deki genel amaçlı ve özel eğitim okullarının geliştirilmesi/güçlendirilmesi gereken özelliklerine yönelik yapılacak çalışmalarda,
- Resmî okulların yanı sıra özel okullarla yapılacak karşılaştırmalı çalışmalarda,
- Sınavlarda başarı göstermiş öğrencilerin eğitim-öğretim gördükleri okulların özellikleri ile diğer okulların karşılaştırmalarının yapılacağı çalışmalarda,
- Diğer disiplinlerde yapılacak çalışmalarda kullanılabilir.

KAYNAKÇA

- Batu, S., Kırcaali-İftar, G. ve Uzuner, Y. (2004). Özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırıldığı bir kız meslek lisesindeki öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüş ve önerileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2): 33-50. DOI: 10.1501/Ozlegt_0000000082.
- Kargın, T. ve Baydık, B. (2002). Kaynaştırma ortamındaki işiten öğrencilerin işitime engelli akranlarına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 3(2): 27-39. DOI: 10.1501/Ozlegt_0000000064.
- Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: tanımı, gelişimi ve ilkeleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2): 1-13. DOI: 10.1501/Ozlegt_0000000080.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (1973). Millî eğitim temel kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>. Erişim tarihi: 30.06.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (1997). Özel eğitim hakkında kanun hükmünde kararname. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/4.5.573.pdf>. Erişim tarihi: 30.06.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1963.pdf>. Erişim tarihi: 30.06.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020a). Örgün eğitim istatistikleri 2019-2020. https://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=396. Erişim tarihi: 04.09.2020.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020b). MEB'e bağlı okullar ve kurumlar. <http://www.meb.gov.tr/baglantilar/okullar/index.php>. Erişim tarihi: 20.10.2020.
- OECD iLibrary. (2020, 8 Eylül). Education at a glance 2020. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/69096873-en.pdf?expires=1626471217&id=id&accname=guest&checksum=8D162F9B97F3026E1DB7733B9DEB143A>. DOI: 10.1787/19991487. Erişim tarihi: 09.11.2020.
- Özdemir, M. ve Yurdigül, K. (2021). Kaş (Antalya) ilçesinin eğitim coğrafyası. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 50: 702-716. DOI: 10.1787/69096873-en.
- Pınar, A. ve Sarıbaş, M. (2009). Silifke'de ilköğretim okullarında okul, derslik ve öğretmen yeterlilikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22: 335-350. <https://dergipark.org.tr/en/pub/susbed/issue/61799/924537>.

- Sucuoğlu, B. ve Özokçu, O. (2005). Kaynaştırma öğrencilerinin sosyal becerilerinin değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 6(1): 41-57. DOI: 10.1501/Ozlegt_00000000086.
- Tüfekçioğlu, Ü. (1998). İşitme engelliler. Editör S. Eripek (Ed.), *Özel eğitim* (107-125). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2002). Türkiye özürllüer araştırması. <https://kutuphane.tuik.gov.tr/pdf/0014899.pdf>. Erişim tarihi: 03.11.2020.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2010). Özürllüelerin sorun ve beklentileri araştırması. <https://ailevecalisma.gov.tr/media/5602/ozurlulerin-sorun-ve-beklentileri-arastirmasi-2010.pdf>. Erişim tarihi: 03.11.2020.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2020). Temel istatistikler / Nüfus ve demografi / Nüfus istatistikleri / Yıllara göre il nüfusları. http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590. Erişim tarihi: 06.02.2020.
- Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2011). Prospective teachers' views about the problems of Turkish educational system. *Journal of Human Sciences*, 8(1), 941-973. <https://www.j-humansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/1503/692>.

Extended Abstract

Introduction

At the end of the research, to the best of our knowledge, no study has been conducted on the following interrelated topics: stakeholder and physical environment data which are the factors affecting the quality of education, covering all schools in Turkey without considering district, city or region, and therefore, reflecting the overall educational framework in the country.

In this study, it is aimed to provide the differences between the school types in a comparative way in terms of primary and lower secondary schools of general-purpose and special education schools. Moreover, special education schools were examined in the following sub-groups: hearing-impaired, visually-impaired, physically disabled, light levels of educable mentally-impaired and special education practice schools.

It was seen that various types of information related to relevant school are included on the web pages of the school's institutional data. It was aimed to provide a perspective to the situations of the schools in Turkey by examining stakeholder (*numbers of teachers and students*) and physical environment data (*classroom, physics laboratory, chemistry laboratory, biology laboratory, science laboratory, workshop, ICT class, internet access, art classroom, music classroom, library, conference hall, sports hall, refectory and infirmary*). Furthermore, answers were sought for the following questions which are related to stakeholders' data and physical environment features of the schools with this study which is going to be the first in the literature review in terms of its topic:

- What conditions are general-purpose schools in?
- What conditions are special education schools in?
- Is there any difference between primary and lower secondary schools of general-purpose schools? If so, what are the differences?
- Is there any difference between primary and lower secondary schools of special education schools? If so, what are the differences?
- Is there any difference among the sub-groups of special education schools?
- Is there any difference between general-purpose schools and special education schools? If so, what are the differences?
- How have general-purpose schools changed over the previous years?
- How have special education schools changed over the previous years?

Methodology

This study, which was carried out with the data of the state schools covering academic year 2020-2021, was conducted with 99.85% of the type of the schools

in Turkey included within the scope of the research and all data utilised were retrieved from the official web pages of the schools. Software developed for this study was used within all processes considering from retrieving web addresses of the schools to obtaining the results. The processes within the study were carried out in the following three stages respectively: *web spider*, *determination of the type of the schools* and *data processing*. All of these stages were processed with the software developed in *Visual Studio* environment and in *Visual Basic* language.

Results, Discussion and Conclusion

This study was carried out with 35036 general-purpose and 857 special education schools, therefore, 35893 schools in total. General-purpose primary and lower secondary schools are active in each city, since their scope of the student group number is higher. Ankara is the only city which includes all type of schools. It was found out that the majority of the schools are located out of the central district. Whereas the Southeastern Anatolia Region is the only region which has the highest number of schools, it is not the region which includes the highest number of teachers, students and classrooms. In fact, 22.15% of teachers, 26.28% of students and 21.03% of classrooms are located in Marmara Region which is the most populated region.

The following results were obtained in terms of general-purpose and special education schools respectively: the average number of teachers is 17.47 and 14.01, the average number of students per teacher is 15.70 and 2.23, the average number of students is 274.25 and 31.24, the average number of classrooms is 11.77 and 11.66, the average number of students per classroom is 23.30 and 2.68, the ratio of the schools which have physics laboratory is 1.03% and 0.12%, the ratio of the chemistry laboratory is 1.14% and 0.12%, the ratio of the biology laboratory is 0.78% and 0.23%, the ratio of the science laboratory is 27.53% and 4.90%, the ratio of the workshop is 8.97% and 22.99%, the ratio of the ICT class is 29.10% and 12.25%, the ratio of the art classroom is 6.22% and 17.04%, the ratio of the music classroom is 5.05% and 18.79%, the ratio of the library is 42.09% and 10.04%, the ratio of the conference hall is 20.71% and 21.94%, the ratio of the sports hall is 9.56% and 31.62%, the ratio of the refectory is 18.73% and 55.54%, the ratio of the infirmary is 1.67% and 17.27%.

When the general-purpose primary and lower secondary schools are taken into consideration, the following values or ratios are higher in primary schools: the number of schools, the number of teachers, the average number of students per teacher, the number of students and the number of classrooms. On the other hand, when the general-purpose primary and lower secondary schools are

taken into consideration, the following values or ratios are higher in lower secondary schools: the average number of teachers, the average number of students, the average number of classrooms, the average number of students per classroom, physics laboratory, chemistry laboratory, biology laboratory, science laboratory, workshop, ICT class, art classroom, music classroom, library, conference hall, sports hall, refectory and infirmary. When the special education schools are taken into consideration, there are differences between the data of special education sub-group primary and lower secondary schools in terms of 10% or below regarding following topics: the number of schools in all groups, the number of teachers and the average number of teachers in special education practice schools, the average number of students per teacher in light levels of educable mentally-impaired and special education practice schools, the number of students and the average number of students in physically disabled, the number of classrooms in hearing-impaired, physically disabled and light levels of educable mentally-impaired, the average number of classrooms in hearing-impaired and physically disabled, the average number of students in visually-impaired, physically disabled and special education practice schools, the ratio of the schools which have physics laboratory, chemistry laboratory and biology laboratory among all groups, the ratio of the schools which have science laboratory in hearing-impaired, physically disabled and special education practice schools, the ratio of the schools which have workshop in physically disabled, the ratio of the schools which have ICT class in hearing-impaired and physically disabled, the ratio of the schools which have art classroom, music classroom, library and conference hall in physically disabled, the ratio of the schools which have sports hall, refectory and infirmary in physically disabled and light levels of educable mentally-impaired. The differences in data other than these were found out as above 10%.

When all types of schools are evaluated collectively, it was found out that there are 624193 teachers, 9635417 students, 422343 classrooms, 388 physics laboratories, 430 chemistry laboratories, 293 biology laboratories, 10600 science laboratories, 6008 workshops, 10765 ICT classes, 2446 art classrooms, 1977 music classrooms. On the other hand, the following results were obtained considering all types of schools in terms of not having the physical environment data stated below: there is no physics laboratory in 35530 schools, no chemistry laboratory in 35493 schools, no biology laboratory in 35618 schools, no science laboratory in 26207 schools, no workshop in 32555 schools, no ICT class in 25593 schools, no art classroom in 33568 schools, no music classroom in 33963 schools, no library in 21061 schools, no conference hall in 28450 schools, no sports hall in 32273 schools, no refectory in 28854 schools and no infirmary in 35160 schools.

Results revealed that there are significant differences between the general-purpose schools and special education schools, moreover, among the sub-groups of special education, in terms of stakeholder data and physical environment features. The distinctive ones among these are as follows: the number of teachers and the average number of students per classroom, the average number of students in schools, the number of schools which have conference hall, sports hall, refectory and infirmary. It was seen that special education schools are in better condition compared to general-purpose schools in terms of various physical environment and technical equipment as a result of being low in number, necessary for educational-instructional activities or state's sensitivity on placing emphasis to special education. When compared with the previous years, the number of teachers and classes are increasing while the number of schools, students, average students per teacher and classes are decreasing in general-purpose schools, the number of schools, teachers, classes, students and average students per teacher are increasing while the average students per class are decreasing in special education schools. On the other hand, it was seen that the ratio of the schools which have physical environment was generally decreased in both general-purpose and special education schools when compared with the previous years.

The issue of the contribution of the organisation of the schools in Turkey in terms of stakeholders and physical environment in a balanced way in order to provide equal opportunities in education is one of the most important topics that should be taken into consideration. That the improvements in the factors which affect quality of education-instruction such as stakeholders and physical environment and refinements that are going to be performed in this direction should be considered as a contribution in order to reach the desired level in education-instruction, and planning should be made by analysing current situation. Whereas various problems can be solved within the narrower framework by local analyses carried out within district and city levels, every problem cannot be solved in micro level always. Furthermore, current situations of schools should be examined in terms of laboratories, workshops, ICT classes, libraries, sports halls and other physical environmental features, needs and shortcomings should be determined and problems should be solved in order of priority. In order to realise these issues, primarily and especially the topics mentioned above should be considered as mandatory for education-instruction and also the funds or resources allocated for education-instruction should be increased. On the other hand, different features or services are required according to type of the school. For instance, any feature which has a significant importance for general-purpose schools cannot be considered as either important or necessary in special education schools. Moreover, since the

requirements display differences among the sub-groups of special education schools, each school type should be taken into consideration individually and different solutions should be provided for each school type.